

Vihtijärven koulun 100-vuotisjuhla 7.9.2025

Tarinoita kouluajoilta

Näitä muistoja ovat jakaneet:

Eira Konttinen, os. Puro
Toini Vihtkari, os. Stenman
Eva Oksa, os. Karlsson
Reijo Puro
Raija Toiviainen, os. Putkonen
Marja Suomalainen, os. Putkonen
Timo Silvasti
Päivi Putkonen-Hegazi
Kirsi Korpiniitty, os. Vaahtera
Jukka Vihtkari
Lea Nike, os. Viitaniemi
Suvi Ketonen, os. Andersson
Tanja Saira, os. Penttinen
Anni Hekali
Elsa Ekholm
Janna Vihtkari
Emil Hennola
Aaron ja Anton Palmola

Vanhin ja vakavin koulumuisto liittyy koko kylää syvästi järkyttäneeseen tapahtumaan: joulukuussa 1946 Hiiskulan kartanon autonkuljettaja Rantalan ja vaimonsa Helenan pienet lapset Maila Helena ja Toivo Antero hukkuivat Alimmaisen järven heikkoihin jäihin. Nämä pikkuiset vainajat olivat ensimmäiset, jotka haudattiin Hiiskulan lahjoittamalle hautausmaa-alueelle. Nyt jo 90 vuotias entinen koulun oppilas muistaa elävästi, kuinka koulun oppilaat muodostivat koululta hautausmaalle johtavan kunniakujan, kun pieniä vainajia siunattiin haudan lepoon.

Onneksi koulun historiassa ei ole sittemmin ollut muita yhtä murheellisia tapahtumia.

Yleistä

Ensimmäisinä vuosikymmeninä koulun oppilasmäärä oli suuri, jopa yli 100 oppilasta. Koulua käytiin kaikkina arkipäivinä, myös lauantaisin. Vasta 1970- luvun alussa siirryttiin 5-päiväiseen kouluviikkoon.

Alkuvuosikymmeninä oli tapana myös se, että opettajat asuivat koululla.

Koulumatkat

Useiden vihtijärveläisten oppilaiden koulumatkat ovat olleet ja ovat pitkiä.

Varhaisimpina aikoina ei koulukyytejä ollut. Matka piti tehdä kävellen ja talvella hiihtäen. Ei ollut aivan tavatonta, että jotkut lapset taittoivat sulan maan aikaan koulumatkan paljain jaloin. Polkupyöriä ei tuolloin vielä ollut. Jos talvella oli satanut paljon lunta ja oli paksut kinokset, ei kouluun päässyt lainkaan.

Joidenkin matkaa lyhensi järvien yli kulkeminen, mikä sekin rospuuttoaikaan keskeytyi, kun jäät olivat heikot. Taloissa, joissa oli hevonen, lapsia kuskattiin joskus hevoskyydillä. Myös aamuvarhaisella kulkeneessa maitoauton kyydissä oli mahdollisuus päästä kylälle. Silloin sai odottaa koulun lähellä asuvan koulutoverin kotona koulupäivän aloittamista.

Ensimmäinen koulupäivä

Ensimmäinen koulupäivä on kautta aikojen ollut jokaiselle ekaluokkalaiselle jännittävä.

Kun saattaja, useimmiten äiti tai isä, oli joutunut lähtemään koululta töihin, pääsi monelta uudelta koululaiselta itku. Se kuitenkin haihtui, kun pikkuhiljaa alettiin jutella uusien koulukavereiden kanssa. Ennen kuin kylälle tuli päiväkotia, useimmat koulunsa aloittaneet eivät etukäteen tunteneet yhtäkään samanikäistä koulun oppilasta.

Luokkahuone

Pikku koulusta kun on kysymys, luokissa on aina opetettu vähintään kahta luokkaa yhtä aikaa. Alkuvuosikymmeninä oppilaat istuivat pulpettirivissä, lyhyet edessä ja pitkät takana. Yhdysluokissa tutustui hyvin eri ikäisiin kavereihin.

Sisätossut tai kengät ovat aina kuuluneet asiaan. Aikoinaan niitä hankittiin vanhempien yhteistilauksessa koululle.

Opetusmateriaalia oli luokan kaapeissa ja hyllyillä koko ajan esillä. Luokan perällä olleessa kaapissa säilytettiin lasipurkissa kuollutta käärmettä, mikä aiheutti kylmiä väreitä joillekin oppilaista.

Tuntien sisällöistä

1940-luvulla koulua käytiin sota-aikana ja pula-aikana. Se heijastui koulutyöhön mm. siten, että koulutarvikkeet olivat vaatimattomia. Mm. lukemista opeteltiin pahvisten irtokirjaimien avulla. Niistä muodostettiin sanoja pulpetin kannelle kuin palapelejä.

Opettajissa oli eroja: pari vuotta noina aikoina meni niin, etteivät oppilaat oppineet juuri mitään. Tuolloin vajetta paikattiin mm. Niin, että vanhemmat oppilaat auttoivat nuorempiaan (eritoten kylälle asettuneet karjalaiset lapset) ja jos kotona osattiin neuvoa, näin tehtiin. Ero oli suuri, kun opettajaseminaarista juuri valmistunut ja innokas opettaja saapui kylälle: oppiminen lähti vauhtiin ja ohjelmistoon tuli paljon urheilua.

1940-1950 -luvuilla Vihtijärven koulua käytiin 7-8 vuotta. Sen jälkeen oli aluksi ns. Jatkokoulua: tytöille keittokurssi Jokikunnalla, jonne matkattiin linja-autolla ensin Karkkilaan ja sieltä Jokikunnalle; ja pojille puukäsitöitä Vihdin kirkolla Seimelässä. Tämä jatkokoulu kesti viikon tai ehkä enemmänkin. Tämä aika asuttiin koululla. 1950-luvulla viimeinen eli 8. luokka käytiin Vihdin kirkolla, jonne ilmeisesti kuljettiin koulukuljetuksella.

Vielä 1960-luvun alkupuolella kauniin käsialan opettelemiseen uhrattiin paljon aikaa. Kirjoittamista opeteltiin mallikirjoittamisen mukaan. Välineinä olivat lasinen mustepullo, mustekynä ja imupaperi. Kynän terä kastettiin pieneen mustepulloon. Muste valui paperille kynän uraa pitkin - välillä ohuesti ja välillä paksusti. Tahrat kuivattiin imupaperilla. Pulpetissa oli pieni kolo, johon mustepullo laitettiin. Mustepullon kaatuminen oli aina pieni katastrofi. Nytemminhän ei enää kaunokirjoitusta opetetakaan.

Koulu alkoi aamuhartauksilla, seisten. Joskus aamunavaukset olivat niin pitkiä, että lapsia alkoi heikottaa ja joku usein pyörtyi.

Moni muisteli ja toi esille, että koulussa laulettiin paljon (oli taitavia musisoivia opettajia). Eräskin taitava opettaja soitti pianoa niin eläytyen, että oppilaat pelkäsivät hänen putoavan tuoliltaan.

Vuosikymmeniä sitten useat virret ja varsinkin maakuntalaulut opittiin laulamaan ulkoa ja moitteettomasti. Sen sijaan joillekin on laulukokeisiin liittynyt ikäviä muistoja: sen pahempaa kuin pakollinen laulaminen luokan edessä ei voinut kuvitellakaan.

Kun Vihtijärvellä oli 1970-luvulla sotaharjoitukset, opettaja laulatti monen viikon ajan marssilauluja.

Varsinkin kansakouluaikana oli tyypillistä se, että moniin oppiaineisiin liittyi ulkoa opettelua: oli osattava lauluja ja tekstejä ulkoa.

Lintuja tunnistettiin siten, että luokka asettui jonoon ja kukin vuorollaan jonon kärjessä ilmoitti, mistä linnusta milloinkin oli kyse. Jos ei mennyt oikein, joutui jonon päähän uudestaan.

lökkäimmät muistelijat ovat harmitelleet sitä, ettei heidän kouluaikoina kansakoulussa opetettu vieraita kieliä.

Ennen peruskouluaikaa osa kansakouluoppilaista siirtyi 4. alaluokan jälkeen oppikouluun (Rajamäkeen, Nurmijärven tai Vihdin kirkonkylään). Oppikouluun pyrittiin suorittamalla ainekirjoituksen ja matematiikan kokeet.

Pari tuoretta liikuntatuntimuistoa:

* Olimme luistelemassa Nummarin kentällä, jonne menimme hankikantoa pitkin. Paluumatkalla hanki ei enää kestänyt takaisin koululle. Jouduimme konttaamaan sieltä pois. Hauskaa oli, kun opettajakin joutui konttaamaan.

* Uimataidosta yritetään huolehtia ja Vihtijärven lapsetkin käyvät uimahallissa tätä tärkeää taitoa oppimassa. Menestystä on ollut, kun mm. nykyinen kolmosluokkalainen Anton sai viime vuonna arvostetun uimamerkin 200 metrin uinnista

Loppuhuipennuksena omasta suvusta:

Aaronin mielestä parasta koulussa ovat liikkatunnit ja Antonin mielestä ruokatunnit!

Välitunnit

Välitunnilla on aina leikitty paljon:

- pelattu neljää maalia ja polttopalloa
- Hiihdetty
- Tehty majoja metsään
- Leikitty kukkulan kuningasta ja varsinkin supersuosittuja hevosleikkejä (=rakennettiin hevosalleja, oltiin hevosia ja laukattiin ringissä, hypättiin esteitä, oltiin kouluttajia ja pidettiin ratsastuskoulua); viime vuosina keppihevosleikit ovat olleet hyvin suosittuja
- Myös kotia on leikitty metsikössä ja ulkorakennuksen terassilla taistelevia gladiaattoreita (tv:stä tuttu Gladiaattort-show)

- Lipunryöstö oli kiva leikki. Luokka jaettiin kahtia ja koulun etukuistit (2) olivat kotipesät ja samalla paikka jonne kiinniotetut vastustajat eli vangit tuotiin.
- Kuningaslaji jalkapallo on jo monien vuosien ajan ollut erityisesti poikien ykköslaji.

Ruokatunnit

Kouluruokailu on Suomessa ollut mahdollista jo varhain. Ennen sitä lapsille laitettiin kotoa mukaan maitopullo ja evästä. Sodan jälkeen tarjolla oli yksinomaan ns. lusikkaruokaa. Sittenmin ruoka monipuolistui.

Kun ruokailu alkoi, pulpetin vino kansi suoristettiin pulpetin sisältä taitettavalla puupalalla. Pulpetista otettiin ruokaliina, joka aseteltiin pulpetille. Keittolasta haettiin ruoka kauniissa rivissä kulkien.

Keittäjät olivat mukavia. Joskus he yllättivät, kun olivat leiponeet uunituoreita sämpylöitä.

Erityisesti aikaisempina vuosikymmeninä vallitsi periaate, että lautanen on syötävä tyhjäksi. Ruoka ei aina ole ollut mieluisaa. Kerrankin kävi niin, että tarjolla oli silakkaa, jota oppilas ei pystynyt syömään: hän laittoi silakat taskuunsa ja vei ne koulun jälkeen kotiinsa.

Nyt 2024 -25 Antonin mielestä paras ruoka on koulun Itsenäisyyspäivän ruoka: lohta, perunaa ja salaattia sekä jälkkärinä jätskiä.

Aaronin lempperi on broilerikastike ja riisi.

Marjojen poiminta

Yksi perinne on näiden 100 vuoden aikana yhdistänyt kaikkia koulun oppilaita: marjojen poiminta lähimetsästä. Voi varmaan sanoa, että se on luonnon keskellä sijaitsevan koulun tarjoama ihana ylellisyys.

Moni kertoi, miten kiva muisto tämä on ollut. On yhdessä menty metsään ja poimittu puolukoita, joista koulun keittäjä on tehnyt puolukkapuuroa tai vispipuuroa. Sodan jälkeisinä vuosina tällä perinteellä on ollut suoranaista taloudellista merkitystä.

Tänä vuonna (2025) oppilaat ovat poimineet mustikoita koulun ympäriltä ja 5.-6. -luokkalaiset leipoivat niistä mustikkapiirakkaa, jota sitten yhdessä syötiin.

Jälki-istunnoista

1940-luvulla on luokassa pitänyt olla aivan hiljaa. Jos piti ylimääräistä ääntä, joutui jälki-istuntoon. Saattoi käydä myös niin, että koko luokka jäi jälki-istuntoon yhden oppilaan häiriköinnin johdosta. Tavanomaista oli myös se, että torujen kohteena ollut joutui luokan nurkkaan seisomaan kasvot nurkkaan päin ja miettimään tekosiaan.

Niinkin hurjaa on koettu, että opettaja heilutteli karttakeppiä uhkaavasti - jopa napautti sillä sormille.

Jälki-istuntoa on seurannut myös tilanteessa, jossa opettaja on pyytännyt rukoilemaan (ruokailuun tai kotiinlähtöön siirryttäessä) ja pikku koululainen on ilmoittanut, että en rukoile. Siitä selvittiin

kahdenkeskisellä keskustelulla, mutta tapahtuma hävetti kilttiä koululaista ja on jäänyt hyvin mieleen.

Onneksi ojentavat ohjaamiset ovat sittemmin inhimillistyneet.

Kouluterveyshoito

Koululla on käynyt kautta aikojen kouluhoitaja / kouluterveydenhoitaja, joka mittasi pituutta ja painoa ja antoi rokotuksia.

Moni on muistanut kauhulla kouluhammaslääkärikäynnit. Oppilaita vietiin isompi joukko kerralla Vihdin kirkolle ja reissu jännitti ja pelotti kaikkia.

1960-luvulla hammaslääkärinä toimi isokokoinen, matalaääninen nainen, joka tupakka suupielessä tutki pikku asiakkaansa suuta. Hoituhuone oli tupakansavua tulvillaan. Tämä yhdistettynä sen aikaisiin porakoneisiin ym. välineisiin oli kauhea kokemus. Ei ole ihme, että moni on sittemmin potenut hammaslääkärikammoa.

Kepposia

* Yksi koululainen tuli luokseni ja kysyi, saisiko hän ottaa minusta kuvan.

Asetuin valokuvattavaksi ja kun kuvaa otettiin kamera ruiskasikin silmilleni vettä!

Hölmistyin paikoilleni.

.....

* Aina 1970-luvulle saakka koulun wc oli ulkona: nyt kunnostuksen alla oleva ulkorakennus.

Talvella saimme kuningasajatuksen – käytössä olivat ulkovessat ja päätimme yllättää ensimmäisen huussiin tulevan koululaisen heittämällä (siltä alakautta siis) lumipalloja.

Yllätys oli istuskelijalle täydellinen ja osuman saanut huusi kuin hinaaja.

Ulkovessa tuntuu olleen aina vähän jännittävä paikka, kun ei voinut tietää, mitä jekkuja jotkut olivat taas keksineet!

* Sitten tarina kovahermoisesta kaverista, joka oli koulupäivänä tuohtunut jostain syystä ja piiloitui pihalla olevaan hiekoituslaatikkoon koko koulupäiväksi. Vain kaverin kaksi ystävää tiesivät asiasta ja muut oppilaat ja opettaja etsivät häntä välitunneilla koulun ja Nummituvan välisestä metsästä. Kun muut olivat etsintäpartioissa, kaksi ystävää pitivät laatikossa piilossa olleelle seuraa ja toivat vapun ruokailusta talteen ottamansa hillomunkin hänelle syötäväksi. Sitkeä sissi tuli laatikosta esille vasta koulupäivän jälkeen. Asiaa puitiin kaverusten kesken varmasti vielä myöhään illalla, kun tämän sissin kaksi ystävää olivat hänen luonaan yökylässä. Mahtoi naurua piisata!

* Ympäristöopin tunnilla opella oli mukana lintu, josta lähti aivan oikeita linnun ääniä.

Kaverin kanssa huijattiin opea ja kerrottiin, että saimme houkuteltua aivan oikean linnun tämän tekolinnun vierelle. Ope uskoi tämän, mutta se ei kuitenkaan ollut totta. (Aaron, anton)

* Opettajan kepponen: Aprillipäivänä opettaja antoi meille jokaiselle liidun ja käski meitä syömään liidun!

Liitu oli karkki!

Retket

Moni on muistellut lämpimästi koulun kanssa tehtyjä retkiä.

1940-luvulla se ei ollut nykymuodossaan mahdollista. Jotain päivärytmistä poikkeavaa kuitenkin tehtiin: käytiin vieraisilla parinkin perheen (Stenmanin ja Verhon) puutarhoissa. Tarkoituksena oli näyttää koululaisille tavallista kauniimpia puutarhoja, joissa kasvoi mm. mansikoita ja hedelmäpuita. Ajatuksena oli myös sen osoittaminen, että puutarhaa voi viljellä monipuolisesti ja siten saada ruokavalioon uusia, ravitsevia tuotteita. Nämä retket tehtiin tietysti jalan.

Vuonna 1988 5.-6. luokkalaiset ovat olleet itse suunnittelemassaan ja toteuttamassaan viisipäiväisessä leirikoulussa. Siitä on säilynyt upea toimintakertomus. Opettaja Koiviston lisäksi vanhemmat ja perheet olivat monin tavoin retken toteuttamisessa mukana. Ensitöiksi oppilaat perustivat leirin Ylimmäisten rannalle. Leirille mentiin polkupyörillä ja sieltä käsin tehtiin tutustumiskäyntejä eri kohteisiin:

- tutustuttiin metsurin työhön ja eri-ikäisiin metsiin metsätyömaalla
- Tarkkailtiin jääkauden jättämiä maanpinnanmuotoja
- Vierailtiin Kaislarannassa polioinvalidien kodissa
- Tutustuttiin raviurheiluun ja vierailtiin Armisen hevostallilla
- Perehdyttiin Vehmaan jalostussikalan toimintaan
- Söderbergin taidetekomossa seurattiin seppämestarin perinteistä taontaa
- Oltiin Toini ja Teuvo Vihtkarin karjatilalla iltalypsyn aikaan ja seurattiin, miten lypsy sujui putkilypsykoneella
- Opeteltiin etsintä- ja pelastustehtäviä, kun etsittiin ”eksynyttä sienestäjää”.

Oppilaat olivat huolella valmistelleet kutakin vierailukohdetta varten haastattelukysymyksiä vierailujen emännille ja isännille.

Iltaisin palattiin koteihin paitsi yhtenä iltana, jolloin yövyttiin teltassa leirillä ja nautittiin iltanuotiosta ja taivaan kappaleiden tunnistamisesta.

Ruoka tuotiin päivittäin leirille koulun keittiöstä.

Oppilaat myös purkivat leirin yhdessä. Leirialue jäi entistä parempaan kuntoon. Leirikoulu ylitti kaikki sille asetetut odotukset.

Myös 2000-luvulla on toteutettu hyvin mieleen jäänyt leirikoulu. Se suuntautui Irlantiin. Idea Irlantiin lähtemisestä syntyi, kun kyläyhdistyksen erään hankkeen hankekumppanina oli Goleenin kylä Irlannista. Vanhempainyhdistys organisoi yhdessä koululaisten kanssa erilaisia tapahtumia, joiden avulla saatiin kasaan matkakassa ja suunnitelma pystytettiin toteuttamaan. Näin yhteensä 12 oppilasta (5.-6. luokkalaiset), muutama vanhempi ja yhdysluokan opettaja pääsivät matkaamaan viikoksi Irlantiin.

Reissu oli ikimuistoinen ja varmasti kaikille ainutlaatuinen kokemus!

* ”Parasta ovat olleet reissut”, sanovat par’aikaa koulua käyvät Aaron ja Anton:

”Paras retki oli Turkuun. Bussilla mentiin ja eväät oli pakattu mukaan. Turun linnassa kivointa oli Pikkuritarikierros. Linnan kuningatar oli hukannut erilaisia tavaroita linnaan ja näitä kadonneita tavaroita saimme tehtävien avulla etsiä oppaan ohjeiden mukaan.

Retki oli superkiva ja parasta oli, kun kuningatar lopuksi löi meidät kaikki ritareiksi.”

Koulujen välisistä kilpailuista

Henkiset kilpailut

- näitä järjestettiin ainakin 1950-1970 luvuilla kunnan koulujen välillä
- Niissä miteltiin mm. musiikissa, kirjoittamisessa, piirtämisessä, runonlausunnassa
- vihtijärveläisetkin menestyivät ja pääsivät kirkonkylälle päätapahtumaan esiintymään

- Liikennekilpailu

- se toteutettiin polkupyörillä ajaen ja ideana oli, että reitti osattiin ajaa kaikkia liikennesääntöjä hyvin noudattaen.

- urheilukilpailut

Näin kertoo urheilukilpailuista kylämme kova urheilumies:

”Vihtijärven ala-asteajoilta mieleen on jäänyt koulujen väliset hiihtokisat.

Se oli mitä mainioin tapa saada vapaapäivä kouluopinnoista ja kun itse hiihdossa tuli kilpailtua, niin ilman muuta näihin lähti mielellään. Koulujen välisiä kisoja järjestettiin eri kylillä aina kerran vuodessa ja sattuipa sitten käymään tuuri, että tähän 6 vuoden rupeamaan osui järjestäminen kerrankin Vihtijärvelle.

Tällä kertaa kisakeskuksena ei ollutkaan Nummitupa, vaan kisan lähtö sekä maali oli koululla.

Latureitille lähdettiin koulun kentältä kappelin suuntaan, jota pitkin myös palattiin maaliin. Muuta muistikuvaa tästä kisasta ei juuri jäänyt, paitsi maaliin tulo.

Maalin lähestyessä kannustus oli kotikylän pojalle tietysti kova ja niin sitä pisteltiinkin sauvaa niin kovalla tahdilla kuin pystyi, jotta saisi näyttävän maaliintulon.

Pahaksi onneksi viimeisillä vedoilla toinen sauva osuikin suksien väliin ja siitä komeasti nokilleen.

Siitä sitten pipoa sekä sauvoja keräillen nopsasti pystyy ja muutama metri hiihtäen maaliviivan yli.

Että oli sitten se näyttävä maaliintulo.”

Tapahtumia koululla

- alkuvuosikymmeninä koululla pidettiin pyhäkoulua ja koululla oli myös neuvola (lapset seurasivat uteliaina, kenen perheen äidit milloinkin saapuivat äitiysneuvolaan)

- 1960-luvulla koulun pihalle tuotiin näyttille ilmielävä virtahepo. Eläinparka oli isossa autossa häkissä. Sillä oli hurjan iso, vaaleanpunainen suu ja se hotkaisu yhdellä nielaisulla kokonaisen hiivaleivän.

- Koululla oli tarjolla koulun jälkeen soittokerho (nokkahuiluilla) halukkaille

- Sotaharjoituksen aikana pääsi tutustumaan panssariajoneuvon.

- Jossakin vaiheessa koululla alettiin pitää diskoja: ne olivat 2-3 kaveruksen organisoimia eikä vahtimassa ollut ketään aikuisia - kenties jonkun isosisko oli mukana. Kaikki kuitenkin sujui oikein hyvin. Siellä tanssittiin ja pojatkin rohkenivat hakemaan tyttöjä tanssiin.
- Koululaiset järjestivät myös myyjäisiä: mukava opettaja oli ostanut oppilaille hienoja ja arvokkaita tarvikkeita koruja varten. Koruista tulikin hienoja. Opettaja lupasi, että tekijät voivat pitää myymättä jääneet korut. Myyjäispäivänä menekki olikin pieni ja tekijöiden omaksi onneksi he saivat monta upeaa korua itselleen. Osa koruista on edelleenkin tallella.
- 2020-luvulla: Aaron, Anton :Koulun pihalla oli keskiaikamarkkinat ja luokka oli tehty markkinapaikaksi.
Kauppaa käytiin oravannahoilla. Niillä sai ostaa markkinarinkeleitä tai vaikkapa leikisti pehmoleluja. Sitten teimme erilaisia tehtäviä.

Ulkona oli ritarien keihästaistelu (keihäinä oli uimapötkylät).

Jos käyttäytyi huonosti, joutui jalkapuuhun! Jos teki vain vain yhtä ja samaa tehtävää, eikä vaihtaneet toiseen tehtävään (kuten Aaron ja Anton) => siitä joutui jalkapuuhun. Jalkapuu oli toisessa luokassa, mutta siellä sai istua ja jutella kavereiden kanssa mukavia.

Lopuksi Lea Niken (e. Viitaniemi) kauniisti kuvailema muisto rakkaasta kyläkoulustamme:

"Ajoittain näen välähdyksiä kouluajoilta. Istun pulpetin ääressä, yläkoulun "viis-kutosten" luokassa, jossa presidenttien kuvat boordaavat katonrajaa. Opettajalla on farkut ja suuri vyönsolki, kauluspaita ja valkeat siististi leikatut hiukset, laelta jo paenneet.

On matematiikan tunti ja kertotaulukisa. Sammalen vihreät, pankkikortin kokoiset kartonkikortit ovat nahkeiksi pehmenneinä palvelleet jo vuosikauria. Opettaja taivuttelee ja pläträä pakkaa käsissään, kuin lämmittääkseen kortteja tulevaan koitokseen.

Pistareina kertotaulut. Joskus kisattiin pareittain koko rimpsu. Edelleen taidan parhaiten kahdeksan kertotaulu, se oli ala-asteella suosikkini. Nolla, kahdeksan 16 jne. Kun pääsen kahdeksaankymmeneen, palaan takaisin alkuun samaa reittiä. Yhä edelleen, kun tarvitsen arjessani kertotaulua, ummistan silmäni ja istahdan tuohon pulpettiin.

Näen myös luontoväläyksiä. Koulumatkat olivat seikkailuja. Kasteesta raikkaan metsän uumenissa saimme leikkiä mielikuvituksellamme, rakentaa risuista, muokata majoja.

Yhäkin ammennan ala-asteen opeista. Edelleen saatan kulkea koululle vievää polkua ja ihmetellä perhosten värikkäiden siipien kieputusta. Koettaa muistella, mikä lintu laulaa noinkin kauniisti."

Kiitos kaikille, jotka halusivat jakaa koulumuistojansa.

Onnea ja menestystä 100-vuotiaalle koulullemme!